Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді:
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 413 SELKIRK AVE ріг Salter в Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 9-10 вечером. Telephone: St. John 996 як також в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, знаній під назвою Приватного Шпиталю під ч. 115 417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано; 5-6 по пол. і 7-8 вечером. WINNIPEG, MAN.

ВАЙКИ ДЛЯ ДІТИЙ.

М. Гоголь
ПЕРЕКЛ. А. Ц... КИН

РІЗДВЯНА НІЧ.

(Дальше.)

Зі здивованим коваль оглядав ся на всї боки. Йому здавало ся, що всї доми витріщили на нього свої огнені очи і глядїли. Панів, в критих суконних шубах, він стрічав так много, що не знав, перед котрим здіймати шапку. "Мій Боже, кілько тут панства!" подумав коваль. "Я думаю, що кождий, хто вулицею перейде в критій суконній шубі, то й комісар! А ті, що возять ся в таких чудних бричках з вікнами, то певно ще щось більшого." Його думки перервав чорт питанем: "Чи їхати прямо до цариці?"

— Ні, страшно", подумав коваль. "Тут десь, знаю, пристанули Запорожці, які осени переїзджали через Диканьку. Они їхали з Січи з листами до цариці; добре було б порадити ся з ними. Ей, сатано! Анумо, полізь менї в карман, та заведи до Запорожців!"

Чорт вту-ж хвилину похудів та зробив ся таким маленьким, що без труду вліз йому в карман. А Вакула не встиг ще оглянути ся, як опинив ся перед більшим домом, війшов сам не знаючи як на сходи, відчинив двери і подав ся назад від блеску прибраної кімнати; та набрав відваги пізнавши тих самих Запорожцїв, які не раз переїзджали через Диканьку, а тепер сиділи на шовкових фотелях, підігнувши під себе помазані дьохтьом чоботи і курили самий сильний тютюн.

"Здорові були, панове товариство! Ось де нам прийшло ся постигати", сказав коваль підійшовши ближше і віддаючи низький поклін аж до землї.

"А то що за чоловік?" запитав сидівший перед самим ковалем Запорожець свого сусіда.

"Та ви не пізнали?" сказав коваль. "То я, Вакула, коваль. Коли в осени переїзджали через Диканьку, то проґостили у мене, дай вам Боже здоровля і прожити многая лїта, майже цїлих два днї. Я і новий обруч тоді набив у вашого колеса."

"А, сказав той же Запорожець, — се той самий коваль, що і малює важно. Здоров був, земляче! Зачим тебе тут Господь принїс?"

"А так захотїло ся поглядїть, говорять..."

"Оттак договоримо з тобою, земляче; тепер нема як, ба сейчас їдемо до цариції."

"До цариці! А будьте ласкаві, панове, і возьміть мене зі собою."

"Тебе?" запитав Запорожець з таким видом, з яким говорить дядько свому чотирилїтньому синкови, просячому посадити його на великого коня. "Що ти там будеш дїлати? Ні, не можна. Ми, брате, будемо на з царицею толкувати про своє."

"Возьміть" налягав коваль. "Проси!" шепнув тихо чортови вдаривши кулаком по кармані.

Ще не встиг він того вискавати, як другий Запорожець сказав: "Та возьмім його, брати!"

"Та нехай йде!" сказали инші.

"Надївай-же таке, яке й ми ноcимо!"

Коваль зірвав ся, та ледви натягнув на себе зелений жупан, як відчинили ся двері і війшовший чоловік сказав, що пора їхати.

Дивом знова видало ся ковалеви, як понїс ся в величезній кариті, на ресорах, коли з обох сторін бігли назад чотиро поверхові доми, а міст, гремлячи, здавав ся сам котити під кінські копита.

"Мій Боже, як ясно" — подумав коваль: "у нас днем не буває так ясно."

Поїзд станув перед палатою. Запорожцї війшли, вступили в величезні сїни і почали йти на ярко освітлені сходи.

"Що за сходи!" шептав коваль до себе: "жаль ногами топтати. А які прикраси! Та де там брешуть! Боже мій! Що за робота! Та тут самого заліза вийшло за яких пятьдесять рублів!"

Запорожцї перейшли першу салю. Пильно слїдкував за ними коваль, побоюючись, на кождім кроцї похоронити ся на слизькім паркетї. Перейшли три салї, а коваль все ще не переставав дивувати ся. Вступивши в четверту, він мимовіль підійшов до висячого на стїні образа. Се була Пречиста Діва з Дитятком на руках.

"Що за картина! Що за чудне мальовило!" роздумував. "От, от, здасть ся, заговорить наче жива. А Дитя Сьвятоє! і ручки стулило, і усьміхає ся, бідненьке. А краски! Боже ти мій, що за краски! Тут вохри, я думаю, і на копійку не пішло, все ярі та бакан. А голуба так і горить! Важна робота! Певно ґрунт наведено самим цинґорсиним блейвайсом. Та як не чудове се мальоване, але та мідна ручка", продовжав Вакула, "ще більше достойна почуду. Що за чиста робота! То все, думаю, німецькі ковалі робили за дуже дорогі гроші..."

І можливо, що ще довго роздумувал-би, коли-б лакей з гальонами не торкнув його під руку і не нагадав, щоби він не відставав від других. Запорожцї пройшли ще дві салї і станули. Тут мали дожидати. В салї було декілька генералів в шитих золотом мундурах. Запорожцї розглянули ся на всї сторони і станули гуртком.

Може за яку мінуту війшов сам гетьман.

Запорожцї всї віддали йому низький поклін.

"Всї ви тут", запитав.

"Та всї, батьку!", одвічали Запорожцї, кланяючись знова.

"Не забудьте говорити так, як я вас научив!"

"Ні, батьку, не позабудем."

В другій кімнатї почули ся голоси і коваль незнав де подїти свої очи від множества війшовших дам в атласових платях, з довгими хвостами, в шитих золотом кафтанах. Він бачив тільки один блеск, більше нічого.

Запорожцї знова віддали поклін до землї.

"Чого хочете ви?" [illegible] цариця, звертаючи ся до Запорожців.

"Тепер пора! Цариця сама питає, чого хочете", подумав коваль і повалив ся перед нею на землю.

"Ваше царське величество, чи прикажете казнити, чи миловати! З чого, не в гнїв будь сказано вашій царській милости, суть зроблені черевики, що на ваших ногах? Думаю, жоден швець в ніякім царстві на сьвітї не здолїє таких зробити. Мій Боже, якби то так моя жінка надїла такі черевики."

Цариця засьміялась. Придворні також засьміялись. Запорожцї стали торкати під руку коваля, думаючи, що він зійшов з ума.

"Встань!", сказала ласкаво цариця. "Єсли тобі так хоче ся мати такі черевики, то се не трудно зділати. Принесіть йому сейчас **самі найкрасші** черевики, з золотом!

Сейчас принесли ковалеви черевики.

"Боже мій! що за прикраси!" скрикнув і радісно хватаючи черевики. "Ваше царське величество! що, коли на ногах такі черевики то які конечно ж бути самі ніжки! Гадаю, що по крайній мірі принайменше з самого цукру!"

Цариця, яка дійсно мала дрібні, гарні ніжки, не могла не усьміхнути ся, зачувши такий комплімент з уст коваля, який в гарнім, запорожськім строю сам був хоть куди красавець.

Обрадований ласкавостю цариці, коваль уже забирав ся розпитувати про все, іменно, чи се правда, що царі їдять лиш сам мід і сало та таке иньше; та бачучи, що Запорожці штовхають його під бік, "рішив ся замовчати. А коли цариця вернула ся до старикїв і стала їх розпитувати, як вони живуть на Січи, які там обичаї водять ся, коваль, відступивши назад, нагнув ся до кармана і сказав тихо: "виноси мене відти!" В мить побачив себе за міською рогаткою.

"Втопив ся, ей-Богу втопив ся. Щоби я так не зійшла з того місця, **як не втопив ся!**", лепетала груба ткачиха, стоячи посеред диканських баб, на улиці.

"Або я є яка брехуха, чи що? Чи може може я в кого корову вкрала? Або може коли я збрехала, що не хотять мені вірити?", кричала баба в козацькій свитці, з синім носом, розкладаючи руками. "Таж щоби менї води не захотїло ся пити, як стара Переперчиха не виділа, що коваль повісив ся!"

"Коваль повісив ся? От тобі й на!!", сказав війт виходячи від Чуба, тай[...] і підходячи близше до говорячих.

"Та скажи лїпше, стара пияниця: щоб тобі горілки не захотїло ся пити!", відповіла ткачиха. "Треба бути такии з'умашедшим, як ти, щоби повісити ся! Він втопив ся, втопив ся в полонцї! Я то так знаю, як то, що ти в тій хвилї була у шинкарки!"

"Безвстидниця! видиш, чим стала попрекати!" гнївно закричала баба з синім носом. "Тримала-б язик за зубами публика! Буцїм то я не знаю, що до тебе заходить дяк кождого вечера!"

Ткачиха аж затруслась..

"Що дяк? До кого дяк? Що брешеш?"

"Дяк?" — аж запіяла противлячи ся між них дячиха. "Я вам дам дяка! Хто то говорить: дяк?"

"А от до кого заходить дяк!" сказала баба з синім носом вказуючи на ткачиху.

"Так то ти, суко", скричала дячиха, підступаючи до дячихи. "Так то ти відьмо, напускаєш на нього тумана і поїш нечистим зїлєм, щоби він ходив до тебе?"

"Відчепись від мене сатано!", говорила відступаючи ткачиха.

"Бодай ти, проклята відьмо, щоби не діждала оглядати своїх дітий! Негідниця! Тьфу!" Тут дячиха плюнула прямо в очи ткачиці.

Ткачиха хотіла й собі зділати те саме, та місто того плюнула на небриту бороду війта, який, щоби лїпше все чути, підійшов аж коло самих сварючих ся.

(Дальше буде.)

ПОТРЕБА
Руського - англійського учителя в Іст Селкірк.
Апліканти зволять писати до
Франко Вітно
Іст Селкірк, Манітоба.

ВАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домінїальної землї в Манітобі, Саскачевані і Альберті. зголошуючий ся мусить явити ся особисто в агенції домінїальних земель або в суб-агенції дістріктовій. Брати гомстед через повномочіє, можна брати в всякого місцевого агента домінїальних земель (не суб-агента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не менші як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні, коли повинности помешканя відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гомстедовець може призмічити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три долари за акер.

Обовязки: Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до уздержаня патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий покористував ся правом о держаня гомстеду і не може взяти призмічник, може купити гомстед в певних дістріктах в ціні 3 дол. за акер.

Обовязки: мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів і побудувати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землї може бути зменшена тоді коли земля є користа або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

SAVOY HOTEL
C. F. HERBERT, Proprietor.
Main Str., напротив C. P. R.
Станція і вінт 1 дол. денно.
[illegible]

ДО КАНАДИЙСКИХ - РУСЬКИХ ФАРМАРІВ І РОБІТНИКІВ.
НИЖЕ ПІДПИСАНА КОМПАНИЯ МАЄ ЧЕСТЬ ПОВІДОМИТИ ВАС: ЩО ОНА МАЄ В ВОЛОДІННЮ [illegible]
НА ПРОДАЖ 27 000 АКРІВ
прекрасної добре усушеної землї, готової до орання, по ціні від $18 до $20 доларів за акер, по дуже приступній ціні. Одна десята часть ціни, а решта на девять років на виплат з процентом 7 відсотки. Ся земля лежить в Тавншіпі 14-8 і 15-8 на всхід від Брокентед ранджа, добра сівовати, вода, ліси і пасовиска подостатком. Се есть в дистрикті где ряд провінціональний заводить в зіркову рільничу фарму, щоби доказати що се часть провінції може випродуковати. Нова желїзна дорога буде також там збудована.

Тепер коли пшениця, овес, ячмінь і лен так дорого коштують, вонѣ і будуть більше коштувати в 1915, по причині війни, коли худоба буде тоже більше платити ся, се есть найлучший час купити собі кусень землї заки ціна піднесеть ся в гору. — Розумійте справу і купуйте тепер. По повні інформациї пишіть до:
THE STANDARD TRUST COMPANY
346 Main Str., Winnipeg, Man.

ALEX CALDER & SON,
663 Main Str., Winnipeg, Man.
БАНКИРІ І КОРАБЕЛЬНІ АГЕНТИ.
ТЕЛЕФОН: 3200 Main.
Ми посилаємо гроші до старого краю по найнижших цїнах.
АНТ. КАРАБОЩУК
Руський Менаджер.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. Johs 221.

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою
"ОРЕЛ"
НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!
Напитки в нас ріжнородні і першорядної знаменитости — врештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.
Тепер в взгляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всї напитки, котрих будете потребувати на сьвята.
Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренди (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренди лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка кравна 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Лїпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба лїпше за гальон	$3.50

Угорське вино кварпова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанем
Alexander Roshko,
175 Henry Ave., Phone Main 1757, Winnipeg, Man.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у четвер.
Річна передплата в Канаді: $1.00
За границею: $1.50
Видає:
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: "КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

,,CANADA''
Ruthenian Weekly Published Every Thursday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Четвер 17-го Вересня 1914. Число порядочне 54. Winnipeg, Man. Thursday September 17th 1914. Число 36.

Велика Сьвітова війна.

Кождий з нас інтересуєть ся війною. Всі радо читаємо новинки які тільки мож захопити про війну. Новинки восні різні і где які дуже часто самі собі противорічать. Щоби найлучше розуміти розложене армій, поля битви і місцевости потреба мати перед собою Воєнну мапу Европи, где все як найдокладнїйше означено. Таку мапу можете легко набути у нас. Кождий хто пришле нам предплату за "Канаду" в сумі одного долара буде читав нашу часопись цілий рік а такому сейчас вишлемо Воєнну мапу Европи.

Така мапа сама коштує 50 ц. Отже користайте з нагоди і висилайте предплату на адрес:

Ruthenian Publishing Co. Ltd.
"CANADA"
261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Воєнні Вісти.

Британська фльота готова вдарити на Турцію.

Рим, 12. вересня.

Часопись "Трібуна" доносить, що Греція позволила британській фльоті устаноиеть в воєнним порядку коло острова Лемнос, тоби [illegible] миль від Дарданелів. Британська фльота [illegible] Турція [illegible] Дарданелі. Вірить, що британська фльота [illegible] доти, поки Франція [illegible] самі помагати [illegible]

Німці відступають.

Німецька армія, що находила ся вже недалеко Парижа, в послїдних кількох днях відступила далеко на північ під напором Французів і Англійців.

Як доносять телеграми з Парижа і Лондону, Німці підчас сего відвороту понесли великі страти в убитих і раненних рівнож мали стратити богато гармат і воєнного матеріялу.

Після послїдних донесень армія німецька находить ся вже тільки 40 миль від границь Німеччини, де під охороною сильних твердинь, заняли оборонне становище і хочуть вповні сти нову борбу злученим арміям Англійців і Французів.

Укріпляють Брукселю.

Телеграми з Антверпії доносять, що Німці, боячись нападу зі сторони бельгійського війска, укріпляють поспішно заняте ними місто Брукселю і готовлять ся до завзятої оборони.

Сї самі телеграми доносять що німецькі війска опустили тепер богато передше занятих бельгійських і французьких місцевостий.

Що за причина такого поступовання німецьких війск ніхто не знає, хоч ненко собі се толкують.

Акция німецьких війск держана є в великій тайні і через те ніхто не може напевно сказати, куди і нощо посуває ся німецька армія.

500.000 Москалів у Франції?

Телеграми з Лондону доносять, що у Франції і Бельгії находить ся тепер 500.000 Москалів, яких перевезли єнди англійські кораблї з Архангельска на поміч Англійцям і Французам.

Як доносять часописи перевоження сих Москалів началось ще 21 минувшого місяця, однак сю акцію тримано в великій тайні, аж до тепер коли уже московські війська осягнули місце свого призначення.

Цісар Вільгельм іде проти Москалів.

[illegible] доносить, що німецький цісар Вільгельм має [illegible] свої війска на захід [illegible] французьким фронті [illegible] а сам хоче наїхати [illegible] проти Москалів, де має обняти провід [illegible] армією.

НІМЦІ БЮТЬ МОСКАЛІВ В ПРУСАХ.

Німецькі війська в східних Прусах відносять над Москалями одну побіду за другою. Російські війська тікають назад в глубину Польщі, а за ними скорим маршом посувають ся Німці.

Загально сподїють ся, що німецька армія при помочи Австрийцїв забере в короткім часі Варшаву.

З ГАЛИЧИНИ.

Австрийська армія, яка була побита коло Львова спинилась над рікою Сяном коло твердинь Перемишля і Ярослава, а отримавши поміч німецьких війск, почала наступати на Москалів.

В сих то околицях тревас саме тепер заняття борба між Австрийцями і Москалями.

Після донесень російських з Петрограду, Австрийці мали стратити в дотеперішних борбах 350.000 вояків в убитих, раненних і полонених.

Російський цар хоче обідати в Берліні.

Єслиб Москалям удало ся здобути галицькі твердині Перемишль і Ярослав, а опісля Краків, тоді Москалям стоїть отверта дорога до Берліна через Шлеск і Вроцлав.

На таку подорож з своїм війском до Берліна має дуже велику охоту російський цар, хотячи мабуть зїсти бодай один смачний обід в столиці Німеччини.

Чи се горяче бажанє російського царя сповнить ся, дуже сумніваємо ся, — бо і німецький цісар думав обідати в столиці Франції, Парижи, але якось не вдасть ся... Може скорше в Москві.

Десь поїхав.

Австрийський цісар, Франц Йосиф, якого англійські газети вже кількакрать рази умертвили [illegible] воскресили, десь виїхав з Відня і ніхто не знає куди. Сим дуже заінтересували ся кореспонденти [illegible] ломлячи собі голову, де-б то міг подїти ся... Ми сим ніколи не журимо ся, бо цей цісарський монарх ніг [illegible] пропаде і певно найти на [illegible] мить знайде дорогу до сьому...

Серби бють дальше Австрийців.

Телеграми з Ніш, в Сербії доносять, що Серби відносять [illegible] побіду за другою над Австрийцями і бють сих [illegible] раз за разом.

Так дурні [illegible] Австрийці [illegible] що так всїм дають ся бити...

Не добрі-ж ділки [illegible] що то тільки так [illegible] на папери бють, а не там на полї битви..., а "недобрі" Німці" говорять, що то Серби так мицний на своїх полях бють... Може й се правда, хто тут в Канаді може се знати...

Хотять обміняти ся плінниками.

Париж, 16. вересня.

Після угоди правительств воюючі тепер держави хотять обміняти ся плінниками яких до тепер забрали одні другим. Після сеї угоди кожда воююча держава віддає ворожій собі державі, з котрою воює, тих вояків, яких підчас війни забрала в полон, а за се має отримати таку саму скількість полонених вояків ворожою державою.

Така виміна, як доносять телеграми, має наступити між Німеччиною, Англією, Францією і Росією.

І знов нас здурили.

Минувшого тижня донесли нам вісти, що австрийський цїсар Франц Йосиф — помер. Сего тижня надійшло заперечене поголоски і донесень, що цїсар зовсім здоровий і пильно слїдить за війною та рухами своїх війск.

Дивні ті новости сьвіта.

СТріляли на свої кораблі.

Телеграми доносять, що німецька фльота на балтийськім морі через помилку, стріляли на свої власні кораблї кілька з них затопивши. Сї самі телеграми заперечують вість, мовби то на балтийськім мори відбулась морська битва між фльотами німецькою і російською.

Лондон, 15 вересня.

Генерал Френч називає британських жовнірів героями війни. Англійці ідуть в огонь з незвичайною бравурою. Коли Франция побідить то свою побіду завдячувати буде рішучо лицарській британській армії.

Лондон, 10 вересня.

Битва продовжаєть ся, непріятель нофає ся. Ми похапали понад 500 Німців, богато поранили і забрали 20 армат.

Париж, 15 вересня.

Німці подали ся на схід від Парижа 60 — 70 миль.

Лондон, 15 вересня.

В місцях видно, що усі побиди, хоч і признають, що до цілковитого знищеня Німців треба ще 1.000.000 людий.

Стверджують відворот Німців на всїх точках. Найзавзятійша боротьба вийшла над берегами ріки Марни і тут програли 200.000 Німців борола ся 1.500.000 жовнірів союзних армій.

Італія заховує дальше свою неутральність.

Старана Англії і Франції, щоби переманити Італію на свою сторону, не принесли бажаного успіху.

Туреччина позістає рівнож неутральною.

Турецький посол у Вашінтоні заявив на підставі відомостий одержаних з Царгороду, що Туреччина позістане неутральною.

Лондон, 15 вересня.

Румунія, Болгарія і Греция підписали угоду, на основі якої виступлять спільно проти Туреччини, коли-б ся відважила ся стати під теперішну пору поміч Німеччині й Австрії.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ І ІТАЛІЄЮ.

Чи справдї зважить ся Румунія й Італія на війну з Австрією, сего нині сказати ще не можна, — фактом однаке є, що Росия старасть ся обі згадані держави до такої війни намовити. Річ природна, що евент. підмога Румунії й Італії може переважити побіду на сторону Франції й Англії.

Послідна умова між союзниками.

Лондон, 5 вересня.

Англія, Франція і Росия підписали нині в Лондоні слідуючу умову:

"Підписані повновласники дотичних держав заявляють от сим слідуюче: Англійське, французьке і російське правительство зобовязують ся взаїмно підчас теперішної війни не заключати жадного мира окрема. Всї три держави годять ся на се, що коли би мало прийти до постанлена услівій мира, ніхто зі союзників не поставить таких услівій, без дозволу і порозуміня з прочими двома союзниками.

"Щоби потвердити повищу умову, кладуть низше підписані власноручні підписи і свої печати.

"Вирано в Лондонї, дня 5 вересня 1914 р.

Е. Грей (англ. міністер для загр. справ)

Павло Камбон (франц. посол в Англії).

Бенкенсодрф (рос. посол в Англії)

ПОТРЕБА ВІСТИЙ.

Щоби всї наші земляки в Канаді могли скорше порозуміти ся і одні про других знали проте пожаданим єсть, щоби зі всїх кінців широкої Канади охотники допесували до часописи. Писати треба коротко розумно та самі факта без власних коментарів: про попит між народом, про ціну збіжа, худоби і інших фармерських продуктів, яку платять на вольній купії або шторнїх. Наша часопись буде радо такі новости поміщувати, а тим самим народ між собою може скорше і лучше порозуміватися.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

В суботу, дня 26-го серпня "Просьв. Драм. Товариство ім. М. Заньковецької" відіграє представлене п. з. **"Батькова Казна"**, драму в 5-ох дїях Івана Тобилевича.

Початок точно о год. 8.30 вечером.

Ціна тікетів: 50, 35, 25 і 15 центів.

Тікети продають ся в Редакції "Укр. Голосу", в "Руській Книгарні" і в Народній Канцелярії 841 Мейн ул., а вечером при касї.

Драма ся надто гарна і поучаюча, тому всїх Українців з Вінніпегу сердечно запрошуємо.

Комітет.

Мітінг в справі Воєнного фонду.

Горожани Вінніпегу заложили Патріотичне товариство в цїли збирання фондів для родин вояків, котрі пійшли на війну, як також для нещасних голодуючих мешканців міста, котрі по причині війни і застою стратили роботу. Англійці мали вже кілька таких мітінгів на котрих зібрали кількадесять тисяч долярів.

В прошлу неділю загосив священик в малій церкві щоби люде зійшлись на мітінг до школи где представителі від англійского комітету мали справу нам представити. На реала зійшлось много. Говорив будучий майор Ва[...] і алдерман Шор в англійській мові, і деякі бесідники по нашому. Англійські бесїдники представляли справу дуже гарно. Они говорили про потребу нашого комітету, котрий міг би разом ділати в порозумінню з ними. Наш нарід яко найбіднїйший найбільше буде потребувати такої запомоги. Присутні згодились і вибрано комітет, котрий справу посуне дальше. Головою комітету есть о. Олинець парох при малій церкві.

Не обійшлось і без крикунів котрі нхали своїх чотири грейкарі і кирпичили. Они всюди кричать, всюди ріщькають і таких вже час напятнувати. Так час!

Беріть горожанські папери..

Коли як коль, але тепер кождий наш краян пізнає вартість горожанства Канади, коли тих, що єго єще не приняли виделюють всюди з роботи. Тих, що тут лише короткий час жалуємо, але тих бикішцо вже в Канаді по 5 до 10 років і не здобулись приняти горожаньства, не жалуємо і боронити не можемо. Хто не став еще горожанином Канади, а має до сего право, нехай сей час зголосить ся і присягне на папери.

Зголошуйтесь до
Theo. Stefanik
261 Fort St., Winnipeg, Man.

ГРОШІ В КАНАДИЙСЬКИХ БАНКАХ БЕЗПЕЧНІ. РЯД НИМИ ЗАОПІКУВАВ СЯ. ТОМУ НЕМА ПОТРЕБИ О НИХ ПОБОЮВАТИ СЯ.

КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у вівторок.

Руська	Видавнича Спілка в Канаді.
Річна передплата	$1.00
За границю	$1.50
Поєдинчие число	5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації:
"КАНАДА"
261 Fort Street,
Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly
Published by
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA
Subscription per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.
For advertising rates and all business matters address:
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. 261 Fort Street, Winnipeg, Man.

Уваги.

ВІЙНА.

На [illegible] Европи розгорілась в сю пору страшна війна. Міліони узброєних людей кинулись на себе в борбі на житє і смерть. Тисячі молодих людей вже поклало свої голови в завзятім брато-убийчім бою. Брат на брата, син на тата всі бють ся... Не з охоти, а з примусу — сеї найбільшої язви і гангрини цілого людства — мілітаризму.

Австрія розпочала з Сербією. Хотіла ту маленьку, балканську війною знищену країну попарати смертельно. За що? За те, що сербський, загорілий, патріот пімстив ся [illegible] Австрії на Балкані. Пімстив чим? Убив австрийського престолонаслідника Фердинанда і єго жену в Сараєві.

Убійство есть гріхом і такого убійства ніхто попирати не може і не повинен. Але чиж за акт одної або двох осіб мала-б потерпіти ціла, обезсилена нація?

А могла-б потерпіти і то страшенно...

Сама сильна Австрія воюючи з Сербією, в короткім часі могла-б Сербію підкорити, знищити і загорнути. Она того тілько хотіла і тому пхала пальці держави старенького цісаря Франц Йосифа межи балканські двері, — не застановляючись над тим, що якась друга, сильнійша рука, одним замахом приприре двері і здавить австрийські грабаючі пазурі...

Так і сталось. За Сербією обстала велика і могуча Росія. Білий медвідь на сході. [illegible] тиждня вісім міліонову армію, [illegible]

Німеччини і Австрії. Він змобілізував ії під претекстом ніби то оборони слабшого, оборони Сербії. Однак цілою душею бажав війни з Австрією і Німеччиною.

Німець обстав за Австрією і виповів війну Росії і єї союзникови Франції. З Францією він мав свої старі рахунки.

Франція виповіла війну Австрії і Німеччині. Одні другим виповідали і одні других в неприятельство поставили. А все се сталось так нагло, в кількох днях, що пересічний чоловік не мав навіть часу розібрати, коли перед [illegible] Европа страшною війною.

Німець думав чим скорше помашерувати на Францію, розбити Французів і забрати Париж, заким Франція зможе змобілізувати свої війска на стільки, щоби поставити єму сильну оборону.

Найкоротша і найвигіднійша дорога Німцеве до Парижа веде через маленьке королівство Бельгію і туди Німець зберав ся з просьбою о дозвіл перемаршувати свої війська через Бельгію. Король бельгійський покликуючись на відновлений Німеччиною трактат, в котрім сама Німеччина уважала єго королівство самостійним, заборонив Німцям переходу через землі свого королівства. Німці не послухали заборони і ломлячи свої власні зобовязання, рушили на Францію через бельгійську територію. Бельгійці станули проти наїздника оружною силою і поставили несподівано сильний опір.

Англія не хотіла війни. Сер Едвард Грей, британський міністер для заграничних справ цілою силою старав ся наклонити Німеччину до відступлення від єї замірів нарушення бельгійської самостійности, однак всі єго старания і заходи показали ся безуспішними. Англія загварантувала Бельгії нейтральність і самостійність і Німець ломячи свій власний договір, нарушуючи Бельгію тим самим нарушив і Англію і она зістала примушена виповісти Німеччині війну і стати по стороні справедливости, по стороні покривдженого, в обороні **слабшого.**

Як ся війна закінчить ся і кому принесе побіду, годі наперед ворожити. Проти себе, як видимо станули сильні противники і як заповідають ся то одні другим так скоро не попустять.

Нас, канадийських Русинів ся сьвітова війна гаряче [illegible]. Мало есть з нас тут таких, котрі-б не полишили в старім краю близької або далекої рідні. Знакомих або далеких знакомих і приятелів. Тисячі - тисячі українських синів берють участь в сій війні. Чи то в полках австрийських чи в полках російських. Рідні брати випущені убивати [illegible] мілітаризму...

Чи принесе ся війна [illegible] нашому народови? Не [illegible]... А може? Може принесе нам вільну Україну і свободу і може... може се вже буде послідня війна в цивілізованім сьвіті... Дай-би то Бог!

СУРДУТИНА.

Хто то вже нашого сердечного канадийського русина не дурить... Прийде з краю [illegible] будь сурдутина, прибрала ся матурою і гей — пан! [illegible] перед ним полем, а сурдутина так і пасть ся, на [illegible]. В душі лиш радіє [illegible] і з радости затирає руки... — Зараз віча, протести, демонстрації, інтриганті, "вайво, колективно, індиферентно, конкурентно, апатично, ідіотично..." Шуми, блески і оплески, а потому — **колекта...**

Сердега русинчик розчулений патріотичними покликами виймає двора і долари...

Сурдутина промовляє і всем моргає: — А так, мої панове!... Так то чесно і уштаво... Ви справдешні патріоти!... Честь і слава!... Бра-в-в-в-во! А в душі так до себе і промовляє і сьміє ся:

Будуть справи [illegible], перони [illegible] і шампанія, а вечір [illegible] гарна. — Будем їсти запивати реферати гатувати — Україну будувати...

Гов! — Що, то ви сьмієтесь! Ану-но почисліть, що то вже не понабудовували: Товариство Просвіти і Товариство Січ, Читальня Шевченка, Франка, Павлика, Драгоманова і [illegible] там — [illegible]. А що то за фонди! — Стипендія, [illegible], военний, [illegible] стрілецький і т. д. і т. д. — А що за інституції! Господи!... Аж мило дивитись: — Галя на Селкірк, галя на Маунт і [illegible] наша на Манітоба... Та... Чи мало ми там в ній геройств [illegible]?... А що нині там "мошки" [illegible] "Баруках Адонай" — та нас нічо не обходить, бо то вам нічо не шкодить...

Отакої то народної роботи зробило нам вже не один сурдутина. В краю ходив до першої або другої гімназиальної, за батярку виконали зі школи, а він чмихнув до Канади — і тут — увінчений матурист, фільософ, мученик за народню справу... Збере фонди і чмихне там, де перець росте, а за то [illegible] вам подякує словами — Що мужик? Ги... чобіт...

Пора-б нашим людям подумати раз серіозно над нашими сурдутовцями...

Для Вітчини.

Для своєї вітчини полишили Англійці свої домашні партийні свари і незгоду, щоби були сильнійшими і могли ліпше боронити свою країну перед ворогом.

Для Вітчини забули Німці на всі свої партії і роздори і станули як один нерозривний німецький народ.

Для Вітчини Поляки утворили один комітет без ріжниці на партії, щоби бути сильнійшими в борбі за свою свободу.

Для здобуття волі нашій любій Україні наші провідники в старім краю утворили одну організацію, а полишили всі свої незгоди на [illegible] коли здобудуть волю свойому краю...

А ми в Канаді?... Для своїх амбіцій навіть свою любу Вітчину, свою рідню, своїх братів посьвячуємо і... сваримось дальше... або коштом [illegible] Вітчини [illegible] з чорними душами людьми направляти їх повалену честь — а може й запинути їх ідеалі нашої...

Яка то велика ріжниця між людьми і... нами...

А кілько ми маємо для наших сиріт?

В самім Вінніпегу зібрано вже в протягу двох тижнів близько [illegible] міліона долярів на [illegible] для родин, [illegible] і сиріт по тих, що положуть в війні...

Цікаво-б знати, кілько зібрали вже канадийські Українці між собою, щоби помочи вдовам і сиротам по наших борцях, які пішли боротись і положуть в борбі за Вільну Україну...

Може хто з наших патріотів відповість...

КАЦАПНЯ ВОЮЄ.

Якийсь доси нам незнаний кацапюк їздить по кольоніях скликає мітінги і вносить резолюції льояльности нашого народа до британської Імперії.

Мав таких вже пару мітінгів і справоздання з них ми вичитали в тутейшій англійській пресі.

Ми ані слова проти такої льояльности не маєм. Знаємо так само, як і наші сусіди Англійці знають, що наш нарід в Канаді есть льояльний...

Та не в тім тут річ! Кацап при якскій льояльности хоче внести свою кацапську качку і в кождім помітинговім рапорті подає, що нема Русина і Москаля, що нема України, ані Українця, а що ми всі **Русскіі** і **"нераздѣлениі"** і пише, що такі резолюції ухвалюють на мітингу зібрані Русини - Українці. Чи се правда? Не знаємо, і не віримо... Однак робимо уважними наших фармарів і взиваємо їх, що як коли еще межи Вами таке кацапське стерво появить ся, то найлучше нерадельного буком по плечах і додавайте так: "Русь єдиная нераздельная — Вошка найлучшая нерастушонная"... А як кілька буків з таким приписом перейдеть ся по кацапських плечах, то він тоді напевно забуде про льояльність і про нераздельну.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ

Мадярський політик Микола Семере, який від якогось часу звертає особливу увагу на українську справу і між иншим розписав конкурс на працю про історичні взаємини між Мадярами й Українцями, містить у віденськ. газеті "Neues Wiener Tagblatt" з 6. липня статю п. н. "Будучність", в якій [illegible] війна вказує основне [illegible] Росії через утворене самостійної України. Ось його вивода:

"Нема найменшого сумніву що ми побідимо на цілій лінії. [illegible] побіда [illegible] буде багато крови і [illegible] жертв.

"Найбільшим та найбільше важним питанням будучности буде таке ослаблене наших ворогів, щоби за яких десять років не могла знов повернути така страшна війна, та щоби наші вороги не [illegible] нас і Европу ще раз в таку війну. Отимто остаточні наслідки мусять бути переворотні. Мусить наступити вічно установлене ла[illegible].

"Я писав перед шести роками, що Сербію і Росію треба подїлити. Се повторюю тепер та кажу, що ми повинні [illegible] українські провінції Росії визволити та зробити їх самостійними. Що має стати ся з Фінляндією, Литвою, Курляндією і Естонією, про се вже дуже добре знає цісар Вільгельм. В російській Польщі [illegible]. Але ми мусимо поставити на черзі й розвинути найповажнійше питання українське. Отсе може [illegible] нарід в [illegible] Україні не можуть розвивати навіть своєї мови в школі. Вони ненавидять Росію вже з віків - забрала їх землі — се найбагатші провінції Росії. Україна се шпихлір і скарбниця [illegible] Росії. **Колиж Україну визволить ся, відділить ся її від Росії та зробить ся самостійною, тоді ослаблена Росія певно не вспіє за десять років знов обернути ся проти нас.** Коли нам прийшло ся почати сю страшну сьвітову війну, то нашим найпершим обовязком повинно бути застановити ся над тим, що ми хочемо сотворити та яких овочів дожидаємо, яко кінцевих наслідків війни."

Париж дальше укріпляєть ся.

Париж, 15 вересня.

Тисячі резервістів і робітників є заняті при будові нових укріплень, передівсім від східної і полудневої сторони Парижа.

До тепер 1,400,000 мешканців опустило Париж.

Як "дуже правдиві" суть вісти з поля австрийсько - російскої війни і о скільно ім належить вірити вказують слідуючі донесення.

Петроград, 6 вересня.

200,000-на австрийська армія заступила нам дорогу недалеко Львова в Галичині. Розпочала ся завзята борба, яка тревала цілий тиждень. Війни Австрийці не могли витримати напору наших військ і зістали побиті на голову. Їх армія зістала майже цілком знесена, і полишивши Львів в наших руках, відступила дальше на захід, де укріпила ся в Городку... Австрийські страти дуже великі. Самих убитих і ранених полишилось на полі битви **130,000.** Крім того **90,000** вояків ми забрали до неволі.

Питаємо тепер загально, як з 200,000 австрийської армії могло бути убитих і ранених 130,000? Як з тої самої армії могли забрати Москалі 90,000 до неволі? І як ще та сама недобита армія могла відступити зі Львова і укріпитися в Городку?

Чисто російсько - военний статистично - математичний гумор...

"Найправдивійші" воєнні вісти, яким ми маємо вірити.

Берлін, 10 вересня.

На півночі від Парижа прийшло до завзятої борби. [illegible] німецька армія [illegible] **посуваєсь вперед.**

(Про ту саму борбу.)

Лондон, 10 вересня.

На півночі від Парижа прийшло до завзятої борби. Англійська армія [illegible] **посувають ся стало на перед.**

(Ще з инших жерел.)

Париж. 10. вересня.

Французька армія наступила [illegible] **посувають ся скоро вперед...**

Питаня тепер [illegible] після сих вісти [illegible] **перед,** [illegible]

Або!

Петроград, 5. вересня.

Нині [illegible] російські війська коло Люблина [illegible] над армією австрийською.

Відень, 5. вересня.

Нині скінчилась велика битва коло Люблина, в якій австрийська армія віднесла [illegible] побіду над Москалями.

Відгадайте тепер хто [illegible] побіди...

ПОВІДОМЛЕНЕ.

Позаяк много моїх костумерів і знакомих віднесть ся до мене з ріжними старокраєвими справами і щоби не марнувати на дармо часу, проте повідомляю всіх, що тепер по причині війни, почта між Австрією і Канадою не курсує і не знаємо, в чиїх еще руках наша країна опинить ся. Зі всякими новими справами затримайте ся а з непокінченими, старими, прошу удатись до мене і я по можности дам Вам потрібні інформації.

З поважанєм

Theo. Stefanik
261 Fort St., Winnipeg, Man.

Фарма на продаж.

Маю на продаж фарму, недалеко - вехідний квелер сек. 28, Т. 36 Р. 27 на захід від 2. меридіян. Одна миля від міста Мічел, добра дорога, фарма висока, рівна і урожайна, 150 акрів зоране, 10 акрів до пасовиска. Дві керниці добра вода; всі будинки на фармі в досконалім стані вартости 600 дол. Ціна 25 доларів за акер, 500 дол готівкою, а решта на легкі сплати.

Хто-би хотів сю фарму купити, прошу зголоситись на адресу:

John Wasylyk
Box 1, Meacham, Sask.

ВСЕВОЛОД ГАРШИН.

ЧОТИРИ ДНІ.

Конець.

Сонце зійшло. Його величезний круг, весь пересічний і поділений чорними гилками корчів, червоний як кров. Сьогодня буде, здасть ся, горячо. Сусіде мій — що станеть ся з тобою? Ти й тепер страшний.

О, так, він був страшний. Його волоси почало вилізати. Його шкура, чорна від природи, поблідла і пожовкла; роздуте лице натягнуло її на стільки, що вона розпукла ся за вухом. [illegible] Ноги, обуті в штиблети, роздулись, і межи гачками штиблетів вилазили великі пухирі. І нього його роздуло як гору. Що зробить з нього сонце нині?

Лежати так близько коло нього неможливо. Я повинен відсунутись, щоб там не було. Та чи зможу я? Я ще можу піднести руку, відімкнути фляшку, напити ся води; але пересунути своє тяжке, непорушне тіло? Все таки буду посуватись, хоч потрошки, хоч на пів кроку в годину.

Цілий ранок минає в мене в сім пересуваню. Біль страшний, та що він мені тепер? Я вже не памятаю, не можу уявити собі відчуваня здорового чоловіка. Я навіть ніби привик до болю. В сей ранок я віддалився на два і опинив ся на старому місці. Але я не довго [illegible] свіжого воздуха, коли взагалі може бути свіжий воздух в шести кроках від [illegible] трупа. Вітер переміняє ся і знов несе на мене сморід, до того сильний, що мене нудить. Порожний живіт [illegible] в судорогах корчить ся; все нутро перевертаєть ся. А смердюче, заражене повітре так і плине на мене.

Я попадаю в розпуку і плачу.

* * *

Зовсім розбитий, отуманений, я лежав майже без памяти. Раптом... Чи не обман се розстроєного уявлення? Мені здасть ся, що ні. Так, се розмова. Кінський топіт, людська розмова. Я ледво не закричав, але стримав ся. А що, як се турки? Що тоді? До сих мук добавлять ся ще инші, більш жорстокі, від котрих до гори волосє стає, навіть тоді, коли про них читаєш в газетах. Здеруть шкуру, підсмажать зранені ноги... Добре, коли ще тільки се; бо вони вміють придумувати. Невже краще скінчити житє в їх руках, ніж умерти тут? А коли се — наші? О, прокляті корчі! На що ви обросли навколо мене таким густим парканом? Нічого я не бачу крізь них; лиш в одній місці наче віконце між гилками відкриває мені краєвид в далеч, в долину. Там, здасть ся, є струмок, з котрого ми пили перед боєм. Так, ось, і величезна плита з пісковику, положена через струмок, наче місток. Коні, наверно, поідуть через неї. Розмова змовкає. Я не можу прислухати ся мові, якою вони говорять; в мене і слух ослаб. Господи! Коли се наші... Я закричу до них; вони почують мене і від струмочка. Се краще, ніж ризикувати попасти в лапи башибузуків. Чого-ж вони так довго не їдуть? Нетерплячка томить мене; я не помічаю навіть запаху трупа, хоч він ані трошечки не зменшив ся.

І раптом на переході через струмок показують ся козаки! Сині мундури, червоні лампаси на шараварах, піки. Їх ціла півсотня. В переді, на гарнім кони, офіцер з чорною бородою. Тілько що півсотня перебралась через струмок, він повернув ся на сідлі цілим тілом назад і закричав:

— Р-и-с-ю, ма-арш!

— Стійте, стійте, Бога ради! Поможіть, поможіть, брати! — кричу я; але топіт сильних коний, стукіт шабель і голосна мова козаків голоснійші мого хрипіння — і мене не чують!

О, прокляте! Я знеможений падаю лицем до землі і починаю ридати. З перевернутої мною фляшки тече вода, моє житє, моє спасенє, надія ратунку від смерти. Але я се помічаю вже тоді, коли води остало ся не більше, як пів шклянки, а решта її ввійшла в спрагнілу, суху землю.

Чи можу я пригадати той настрій, котрий охопив мене після сього страшного випадку? Я лежав непорушно, з напів замкненими очима. Вітер весь час переміняв ся і, то дув на мене свіжим і чистим воздухом, то знов обливав мене смородом. Сусід в сей день зробив ся страшнійшим всякого описання. Раз, коли я відімкнув очі, щоби глянути на нього, я жахнув ся. Лиця у нього вже не було. Воно злізло з костий. Страшна костяна усьмішка, вічна усьмішка, показала ся мені такою огидною, такою страшною, як ніколи, хоч мені доводило ся не раз тримати в руках черепа і складати з окремих костомах цілі голови. Сей кістяк в мундурі з блискучими гудзиками заставив мене затрясти ся. "Се війна, — подумав я — ось її малюнок."

А сонце пече і жарить як і раньше. Руки й лице у мене вже давно обпечені. Воду, що лишила ся я випив всю. Спрага мучила так сильно, що, порішивши трошки сербнути води, я зараз прокоптнув всю. Ах, чом я не крикнув до козаків, коли вони були так близько від мене! Коли-б навіть се були і Турки, все таки краще. Ну, мучили-б годину, дві, а тут я і не знаю ще, скільки часу доведеть ся валить ся тут і страждати. Мамо моя, дорога моя! Вирвеш ти свої сиві коси, вдарившись головою в стіну, проклянеш той день, коли родила мене, весь сьвіт проклянеш, що видумав на страждання людям війну!

Але ви з Марусею, мабуть і не дізнаєтесь про мої муки. Прощайте, мамо, прощай, моя наречена, моє кохане! Ах, як тяжко, гірко! Під серце щось підходить...

Знов се біленьке щеня! Сторож не пожалів його, стукнув головою о стіну і кинув в яму, куди кидають сьміте і ллють помиї. Але воно було живе. І мучилось ще цілий день. А я нещаснійший від него, бо я мучу ся цілих три дні. Завтра — четвертий, опісля пятий, шестий... Смерть, де ти? Йди, йди! Візьми мене!

Але смерть не приходить і не бере мене. І я лежу під сим страшним сонцем, і нема у мене й каплі води, щоби освіжити пересохле горло, і труп заражає мене. Він зовсім розплив ся. Тьма-тьменна хробів падають з него. Вони аж кишать! Коли він вже буде з'їдений і з него останутся одні кости й мундур, тоді — моя черга. І я буду таким, як він.

Минає день, минає ніч. Все так само. Настає ранок. Все те саме. Минає ще день...

Корчі [illegible] ся і шелестять, наче [illegible] розмовляють. "Ось ти помреш, помреш, помреш!" — [illegible]. "Не побачиш, не побачиш!" — відповідають корчі з другого боку.

— Та тут їх і не побачиш! — голосно задунало коло мене.

Я стрепенув ся і разом приходжу до себе. З корчів дивлять ся на мене добрі блакитні очи Яковлева, нашого ефрейтора.

— Лопати — гукає він. — Ось тут ще двох, той їхній...

"Не треба лопат, не треба закопувати мене, я живий!" — хочу я закричати; але слабі стогни вилітають із засохлих губ.

— Господи! Та що се він живий? Барон Іванов! Хлопці! Катай сюди, наш барин живий! Та дохтора кличь!

В пів минути ллють мені в рот воду, горівку і ще щось. Потім все щезає.

Одноманітно гойдаючись, рухають ся ноші. Се одноманітне гойдання усипляє мене. Я то просну ся, то знову без тями. Перевязані рани не болять; якесь незмірне приємне почуте розлило ся по цілім тілі...

— Сто-о-ой! О-опуска-ай! Санітари, четверта зміна, марш! За ноші! Берись, підно-ось!

Се командує Петро Іванович, наш [illegible] офіцер, високий сухий і дуже добрий чоловяга. Він такий високий, що, повернувши очи на його бік, я завжди бачу його голову з рідкою довгою бородою і плечі, хоч ноші несуть на плечах чотирех високих жовнірів.

— Петре Івановичу! — шепочу я.

— Що, голубе?

Петро Іванович нахиляєть ся над мною.

— Петре Івановичу, що вам казав дохтор? Скоро я помру?

— Що ви, Іванов, годі вам! Не вмрете ви. У вас бо всі кости цілі. Ось який щасливчик! Ні кости ні жили. Та як ви пережили сих три з половиною доби? Що ви їли?

— Нічого.

— А пили?

— В турка взяв фляшку, Петре Івановичу, я не можу говорити зараз. Потім...

— Ну, Господь з вами, голубчику, спіть собі.

Знову сон, безтямність...

Я опинив ся в дивізийнім шпиталі. Наді мною стоять лікарі, сестри милосердя і опріч них я бачу ще знайоме лице відомого петербурського професора, що нахилив ся над моїми ногами. Його руки окровавлені. Він порасть ся коло моїх ніг недовго і звертаєть ся до мене:

— Ну, щасливий ваш Бог, молодий чоловіче! Жити будете. Одну ніжку — то ми від вас взяли; ну, та се бо дурниця. Можете ви говорити?

Я можу говорити і розповідаю їм все, що тут написано.

ЛЬВІВ І ВІЙНА.

(З часів воєнних приготовань.)

Над колискою його перелетів свист татарських стріл. І від тоді все вже воєнні мелодиї вилітали ся в житє Данилового города. Нині Львів знова забув про все, немов вдивив ся у одну ціль, немов заслухав ся у одну пісню, немов задумав ся одною думкою — про війну.

Вечерами виходили на улиці міста військові музики і при відблиску горячих смолоскипів грали бундуючі марші — а за тими музиками йшла мірним кроком тисячна товпа що раз-враз вибухала невмовкаючими оклпками. — І говорили про бурю, що мала надійти з далеких сторін а товпа немов йшла ій на стрічу, щоби ії привитати громами одушевлення і радости. Так маніфестував Львів що днини, що вечера.

А тимчасом у місто стали плисти людські ріки — покликані до зброї резервісти. Йшли довгими кольонами, перістими громадками, з куферками на плечах, з клунками в руках. Йшли дрібні міщани з провінциї, робітники, ремісники, та найсильнійшою струєю плило наше мужицтво.

Всі зголошували ся на перший поклик, охотно в повному зрозумінню та почутю своїх обовязків.

І дивно відбивали від инших громади наших мужиків. Ішли улицями поважно, мовчки. Бо наш мужик у великій хвилі мовчить. Мовчить йдучи за домовиною одинака, мовчки прощає на воротах послідного сина покликаного до мобілізації.

І так людська ріка плила на [illegible] день [illegible] струєю. Потому вели коні.

А тимчасом на улицях Львова стало що раз більше появляти ся жовнірів.

І стала ріка відпливати.

Виходило військо з міста заквітчане дубовим листом, їхали мальовані улани, виїздили гармати прибрані зеленю та [illegible]...

А товпа прощала їх сердечними оклпками: на щасливу дорогу, на щасливий поворот. А по ночах потрясав шибами гуркіт сильний, кований возів.

Нині рух живійший лише на центральних улицях міста. Наші "сьпівучі" передмістя запустіли, замовкли. За рогачками пусто й глухо. — Лише з далекого поля понад незжаті лани, від мріючих в далечині полукіпків, несе вітер питий гомін жалісної пісні, як то "виправляла мати свого сина до цісаря на війну."

(За "Свободою")

ВОЄННІ ЖАРТИ.

На квашену капусту.

Французи і Англійці вибираючись на війну проти Німців, зшили собі жартувати що будуть їсти квашену капусту в Берліні, столиці Німеччини. Потрохи їм се удасть ся, однак побоюємось, щоби в карті Німці не дозали до своєї квашеної чосника...

"Ком геравс — буб!"

Часописи доносять про таку воєнну пригоду: — [illegible] англійських вояків, стоячи над берегом прекрасної ріки, на терені війни, і розглядаючи ся на всі боки, чи не видко ворога, задумали викупатись в теплій, чистій воді. Так, тепло то було й ними за воротами...

Як задумали, так і зробили...

Повідкладали свою зброю, пороздягались і [illegible] в чисту прохолодну воду... Радости та хлюпання не було кінця...

Аж тут нараз роздав ся сильний голос команди:

— Ком геравс-буб! (Виходи, хлопче!)

Перестрашені Англійці побачили сіру масу німецького війска на березі з вимірениими проти них рушницями...

Раді не раді мусіли вилізти і так всіх голих і безборонних забрали Німці до неволі. А дорога до обозу вела через всю [illegible] кропиву...

І війна має свій жарт.

Французький голяр покликаний до війни, поставив на дверях таку напись: "Нема! Цілий інтерес перенесений до 79 регементу інфантерії на поле битви. Прошу на дальше зголошуватись там..."

CALDER & SON
663 MAIN STR.
БАНКИРІ І ПРОДАВЦІ ШИФКАРТ.
Стара і солідна всім добре знана фірма.
А. Каракоцюн
Завідатель чужинецького відділу.

SAVOY HOTEL
C. F. HERBERT, Властитель.
Main Str., напротив C. P. R.
Станція і вікт 1 дол. денно.
Добрі вина, лікери і цигара.
Для бордінгерів [illegible] а для дітий за половину ціни.
Отворено в день і в ночі.
Телефон Garry [illegible]

EDELWEISS BREWERY
A. W. RIEDLE, Prop.
WINNIPEG ELMWOOD
Наш Лягер, Ейл, і Портер найлучший.
Спробуйте пити *Riedle's Beer*
Telephone - - - Main 2987.

HUGH D. CUTLER
адвокат
Полагоджує всякі справи. Ві всіх процедурах удавайтесь до нього.
Phone M. 2118. 210-11 Nanton Bldg. Winnipeg, Canada.

Перша українська фабрика у Вінніпегу
що виробляє ріжні меблі, бюра, офісові столи [illegible]
[illegible] до хат, вікна по найтаньших цінах. В нас можна дістати ріжні шкла шліфовані зеркала. Також висилаємо наші вироби і на провінцію по найтешевших цінах. Ніде не дістанете дешевше як у нас.
Тому свій до свого!
Приходіть або пишіть на адресу:
M. HAWRYSZ
Phone St. John [illegible]
1183 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

Боротьба з сухотами!

Товариство галицьких друкарів у Львові видало серію (10 штук) чудово кольорованих гуцульських переверсних листів роботи відомого [illegible] артиста-маляра І. Труша (Водопад Пруту, Гуцульський хлопець, Каплиця, Гуцульська дитина, Вид з Ділка, Камінь Добоша, Гуцули трембітарі, Вид з Ямни) і Д. Олянського (Дім здоровля друкарів в Микуличині, Церква в Микуличині). ЦІНА ОДНОЇ СЕРІЇ 30 центів.

Хто бере більше серій, дістає опуст.

Чистий дохід призначений на санаторію для хорих на груди друкарів.

Замовлення і гроші (можна і в галицькі почтові марки) просить ся слати на адресу секретаря Товариства:

П. БУНЯК, у ЛЬВОВІ,
УЛ. СКШИНСЬКОГО Ч. 14, 83
(Lemberg, Galicia, Austria.)

Заснований 1900.
ДР. МОРДЕН.
Дентист.
Котрого заряд сеї часописи рекомендує. **Сотки людий** скористали з нагоди зниження ціни за направлювання зубів.
ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ.
Ми закладаємо золоті зуби по 5 дол.

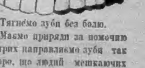

Тягнемо зуби без болю.
Маємо прирядки за помочию котрих направляємо зуби так скоро, що людий мешкаючих поза містом обслугуємо дуже скоро.
Наша адреса:
482½ Main Str.,
Realto Block,
Winnipeg, Man.
ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руский Лікар в Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІАЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 415 SELKIRK AVE. на розі Salter в Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 8-10 вечером. Телефон: St. John 800 на также в ДІВИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, [illegible] ... 415-417 Pritchard Ave. від год. 8-12 рано і 5-6 по пол. 17-8 вечером. WINNIPEG, MAN.

БАЙКИ ДЛЯ ДІТИЙ.

М. Гоголь

ПЕРЕКЛ. А. Ц… КИИ

РІЗДВЯНА НІЧ.

(Дальше.)

"А, скверна баба!", закричав війт, обтираючи долом лице і піднимаючи кнут. Сей рух заставив усіх робічи ся в ріжні сторони. "Що за оттяда", продовжав війт, обтираючи ся. Так коваль втопив ся! Господи! Що за гарний був в нього маляр! А які вмів виковувати крінкі серпи, ножі, плуги! Що за сила була! Так," продовжав задумавшись, "таких людий у нас на селі мало. Та я ще сидячи в тім проклятім мішку зараз замітив, що бідняка був не при собі. От і маєш коваля! Був, а тепер не ма! А я збирав ся дати йому підкувати свою рябу кобилу!" Повен таких християнських думок війт тихо пішов у свою хату.

Оксана стрівожилась, коли до неї дійшли такі вісти. Та вона мало вірила очам. Переверчиви та балачкам баб, знаючи, що коваль є надто побожний, аби міг рішити ся погубити свою душу. Але що, коли він пішов куди з думкою ніколи не вертатись в село? Та чи не знайде ся другий такий молодець, як коваль. Так він її так любив! Він довше від всіх терпів її примхи… Красуня всю ніч перевертала ся під своїм накривалом з правого на лівий, а з лівого на правий бік і ні як не могла заснути. Вся вона горіла. До рана, а вона вже по уха влюбила ся в коваля.

Чуб не виказав ні радости ні печали в судьби Вакули. Його думки були занятї одним: він ніяк не міг забути віроломство Солохи, і крім сего не переставав її докоряти.

Наступив ранок. Вся церков ще досвіта у перш наповнила ся народом. Старші жінки в білих намітках, в білих суконних свитках, побожно хрестились коло самих церковних дверий. Дворянки в зелених жовтих кунтушах, а деякі і в контушах стояли на переді. Дівчата, у яких на головах намотаний був цілий склеп усяких лент, а на шиї намисто, хрести і дукачі, старали ся протиснутись ще близше до іконостасу. Та попереду усіх стояли дворяни і прості мужики з вусами, чубами з товстими чоловіками та бритими підборідями, всі переважно в кобеняках, з під яких у одних виглядала біла, у инших синя свитка. На всіх лицях, де ли не глянуть, видно було празник. Голова завчасу облизувався, представляючи собі, як то він стане розговлятись ковбасами. На всю церков було чути, як козак Свербигуз бачив ковалии. Одна тільки Оксана стояла наче не своя: молилась і не молилась. У її серци збило ся тільки думок, одна страшнійша другої, що лице її виражало сильне схвильоване; сльози дрожали на очах. Дівчата не могли попяти, що за причину тому і підозрівали, що вином був коваль. Однак не одна тільки Оксана була занята ковалем. Всі помічали, що празник — наче не празник, наче чогось не достає. Як на біду дяк після мандрівки в мішку захрип, і ранім ледви чутним голосом; правда, приїхавши катедральний півчий брав славно басом, та все будьб гарнійше, колиб був і коваль, який завсігди, бувало як тільки сьпівали "Отче наш", або "Іже херувими", входив на крилос і виводив відти тим самим напівом, яким сьпівають і в Полтаві. До того ще він один сповняв обовязок церковного титора. Вже перейшла утреня, після утрені обідня… Де в самім ділі запропастив ся коваль?

Ще бистрій в остальне время ночи ніс ся чорт з ковалем назад, і Вакула мигом побачив себе коло своєї хати. Як раз запіяв когут.

"Куди" закричав коваль хватаючи за хвіст хотячого драпнути чорта. "Підожди друже, се ще не всьо; я ще тобі не подякував!"

І хвативши тоуту хворостину вдідив ньою три рази так здорово чорняку, що той побіг мигом так скоро, що аж засвистіло. І так місто того, щоби звести, соблазнити і одурити других, дістав сам одурений во рог чоловічого роду.

Після того Вакула війшов в сіни, зарив ся в сіно і проспав до обіда. Пробудивши ся він злякав ся, коли побачив, що сонце вже високо. "Я проспав утреню і обідню!"

Тут побожний коваль став розмишляти, що певно Господь наказав його, грішного, там, за його грішний замір погубити свою душу, і не дав на якого сна, не послав йому й таке велике свято бути в церкві. Та успокоївся тим, що на другий тиждень висповідає ся в сім перед попом і з сего дня почне бити по пятдесять поклонів через цілий рік. Пізніше він заглянув в хату. Та тут не було нікого. Видно, Солоха ще не вернулась.

Обережно вийняв він з пазухи черевики і знову здивував ся дорогої роботою і дивними знамями, сходишими на нього минувшої ночі. Вмив ся, одягнув ся як можна найліпше, надів то саме плаття, що дістав від Запорожців, вийняв зі скрині нову шапку та новий пояс, сховав шапку і пояс, [illegible] красками; положив се все разом з нагайкою в платок і рушив прямо до Чуба.

Чуб витріщив очи, коли війшов в його хату коваль, і не знав, чому дивувати ся: чи тому, що коваль воскрес, чи може тому, що він нарядив ся таким чижиком і Запорожцем. Та ще більше здивував ся, коли Вакула розвязав платок і положив перед ним новеньку шапку і пояс, якого ще ніхто не видав в селі, а сам повалив ся йому в ноги говорячи благаючим голосом:

"Помилуйте, батьку! не гнівіть ся! От вам і нагайка: бийте, кілько душа забагне! Віддаюсь сам і всьому каюсь. Бийте та не гнівіть ся. Ви-ж колись братали ся з моїм покійним батьком, разом їли хліб та сіль та могорич пили."

Чуб не без тайного вдоволення глядів, що коваль, який не уступив ся нікому в селі, який гнув в пальцях пятаки і підкови, той самий коваль лежав тепер у його ніг. Щоб ще більше підвести себе, Чуб взяв нагайку і вдарив нею коваля три рази по спині.

"Ну буде з тебе, вставай! Старих людий всегда слухай! Забудемо все, що було між нами. А тепер говори, чого тобі хоче ся!"

"Віддайте, батьку за мене Оксану!"

Чуб хвилину подумав, поглядів на шапку і пояс: шапка була гарна а пояс ще гарнійший; згадав на віроломство Солохи і сказав рішучо: "Добре! Присилай сватів!"

"Ай", скрикнула Оксана, переступаючи поріг і побачивши коваля; зі здивованьєм і радостю впялила в нього свої очи.

"Глянь, які я тобі приніс черевики!", сказав Вакула: "ті самі, що носить царица."

"Ні, ні. Мені не треба черевиків!", говорила, махаючи руками і не зводячи з нього очий. "Я і без черевиків…" Дальше вона не договорила, уся покрасніла.

Коваль підійшовши близше, взяв її за руку; красуня очи спустила. Ще ніколи не була так чудова хороша. Розрадуваний коваль тихо поцілував її, а її лице ще більше загоріло ся.

Переїжджаючи через Диканьку, блаженної памяти архиєрей, хвалив місце, на якім стоїть село, а їдучи вулицею, задержав ся перед новою хатою.

"А чия то, так гарно розмальована хата?", запитав архиєрей стоячої коло дверий гарної жінки, з дитятем на руках.

"Коваля Вакули", сказала кланяючись Оксана: се Іменно вона була.

"Гарна, дуже гарна робота" — сказав преосьвященний, оглядаючи двері і вікна. А вікна всі кругом були обведені червоною краскою; на дверях знова усюди були козаки на конях, з люльками в зубах.

Та ще більше хвалив преосьвященний Вакулу, коли довідав ся, що він відбув церковну покуту і даром вималював зеленою краскою з червоними цвітами весь лівий крилос.

Однак се ще не все. На стіні, з боку, як тільки війти в церков, намалював Вакула чорта в пеклі, та такого гидкого, що всі плювали, коли коло нього проходили; а баби, як тільки у них на руках розплакувала ся дитина, відносили її до образа і говорили: "он бач, яка кака намальована!" А дитя здержуючи сльози, візвертало ся від образа і кріпше пригорталося до грудий своєї матери.

Микола Гоголь.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИЇ.

С. Лавуста. Глейхер. Алта. Заплату отримали. Дякуєм. Часопись Вам точно висилаємо на подану Вами адресу. Натайте на почті.

Іван Василик. — Часопись Вам точно висилаємо. Питайте почтаря.

В. Мацьків. — Часопись висилаємо Вам точно.

С. Марикуста. — Предплату отримали дякуєм. Часопись висилаєм після Вашого бажання.

М. Гушул. — Просимо подати Вашу стару адресу, нім зможемо Вам переміняти на нову.

М. Бирня. — Прошу подати Вашу стару адресу, нім зможемо Вам на нову переміняти.

Н. Юрин. — Предплату отримали і часопись Вам висилаємо.

Б Береска. — Предплату отримали і часопись висилаємо. Тепер тяжкі часи, як будуть ліпші, то буде більша.

А. Подгородескі. — Лист від Вас отримали. Кождий, хто скінчив 18 років жити має право взяти гомстед за оплатою 10 дол. В деяких місцевостях суть так звані пріємшини і фарми до купна. Найліпуче Вам зголосити ся до найблизшого "Домініон Ленд Офіс", а Вам там все як найдокладнійше розкажуть.

Предплатникови. — Землю на лицитації можна купити за гроші. Однак гроші можуть бути ріжні. Коли хто хоче купити землю на лицитації, то найлучше насамперед зробити так званий "сорч", то єсть вишукати в табуларнім офісі як та земля стоїть а ще найлучше порадитись доброго правника. Кожда інша лицитація може мати інші гроші і тому треба бути при купованю дуже осторожним.

Elliot, Macneil & Deacon
[illegible]
316 McIntyre Block
[illegible]

ДО КАНАДИЙСКИХ-РУСЬКИХ ФАРМАРІВ І РОБІТНИКІВ.
[illegible] КОМПАНИЯ [illegible]
НА ПРОДАЖ 27 000 АКРІВ.
[illegible] землі, [illegible] Ся земля лежить в Товнишфі 14-8 [illegible] ... Се єсть в [illegible]
Тепер коли [illegible] ... по 1915 [illegible] ... Розумійте справу і купуйте тепер. По [illegible]
THE STANDARD TRUST COMPANY
346 Main Str., Winnipeg, Man.

Edward L. Drewry.
REDWOOD ПИВОВАРНЯ ПА
St. John — Winnipeg
Наші виробн самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лагер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Телефон: St. John 221.

П. П. АЛЕХНО.
Русько - Польский заклад фотографічний, повозний і погребовий. — Автомобілі для винайму, карити на весіля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1794.
WINNIPEG, MAN.

THE SELKIRK HOTEL
[illegible]
T. H. Nesbitt і J. M. Wilson, Prop's.
[illegible]
802-804 Main st. Phone S. J. 2533.

Ontario Hotel
858 MAIN STR.
PHONE: St. John 605.
Jas. Hennessey, Propr.
Коли хочете випити [illegible] ... до "ОНТАРИЯ". [illegible]

ПОТРЕБА
Русько - англійського учителя в Іст Селкірк.
Аплікантн зволять писати до
Франко Вітно
Іст Селкірк. Манітоба.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініальної землі в Манітобі, Саскачевані і Альберті, зголошуючий ся мусить явити ся особисто в агенції домініальних земель або в суб-агенції дістриктовій. Брати гомстед через повномочія, можна брати в всякого місцевого агента домініальних земель (не суб-агента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гометедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гометеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні. Коли повинности помешкання відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістриктах гометедовець може прикупити чверть секції сусідуючої з його гометедом. Ціна три долари за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержання патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гометедовець, котрий покористувався правом одержання гометеду і не може взяти прикупниї, може купити гомстед в певних дістриктах в ціні 3 дол. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землі може бути зменшена тоді коли земля є корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горілок і всяких других лікерів під назвою
"ОРЕЛ"
НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!
Напитки в нас ріжнородні і первородні знамениті — врештою, коли зайдете, або купите в нас тоже то самі побачите.
Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знизити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.
Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренди (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренди лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка красна 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино кварткова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовленя висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву памяль, остаю
З поважанєм
Alexander Roshko,
175 Henry Ave., Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає:
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: „КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Четвер 24-го Вересня 1914. Число порядкове 55. Winnipeg, Man. Thursday September 24th 1914 Число 37.

ТИПІЧНА СЦЕНА З ПОЛЯ ВІЙНИ.
Сей образок представляє французких жовнірів, відпочиваючих по тяжкій щоденній битві. Жовніри пишуть листи до рідні. На правій строні військовий лікар засмотрує легку рану офіцирові.

Воєнні Вісти.

З ЗАХІДНОГО ПОЛЯ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.

Париж, 23. вересня.

Велика борба тягнеть ся дальше межи ріками Айсне і Ойсе. На цілій боєвій лінії неутихає невпинний гук канонів. Се мабуть найзавзятійша борба треба вже одинацять день — за тих одинацять день француска армія на своїм лівім крилі поступила лише одинайцять миль — милю денно. Страшні зливи понаповнювали окопи і рови водою і воюючі жовніри бовтають ся по поне в воді.

На німецькім правім крилі уходить генерал фон Клюк, котрого злучені війска старають ся обійти і унеможливити єму злуку з решту німецкої армії, що злученим війскам почасти удасть ся.

Німці стали на пригідній і добре уфортифікованій землі, і французкі три цілеві канони мали велику задачу їх звідтам висунути. Висунути висунули почасти, однак з понесеним страшенних жертв.

Німецкі війска з провінції Лорайне вцофались і мамеру вть на поміч генералови фон Клюк.

Найважнійшою подією дня було, що Британійський літак полетів коло 500 миль до Дусельдорф і там кинув бомби на шопи в котрих тримають Зепеліни. (повітрані шифи) нищачи кілька з них.

ВІЙНА З ФРАНЦІЄЮ.

Німці облягають французьку кріпость Верден.

Вашингтон, 22. вересня. — Німецьке посольство одержало з Берліна урядову телеграму слідуючого змісту:

"З головної військової кватири доносить, що німецька армія під проводом німецького наслідника престола здобула вже сьогодні — західних фортів кріпости Верден. Прочі форти находять ся під сильним огнем тяжких німецьких гармат.

"Є одній зі здобутих фортів ударив німецький наслідник престола квартиру головного штабу своєї армії."

Французи полонили 25.000 Німців.

Лондон, 22. вересня. — З Парижа доносить приватні телеграми, що Французам удалось відтяти німецьку армію під проводом ген. Клюка і взяти в полон 25.000 Німців. Поголоска ся урядово ще не є стверджена.

Берлін про воєнне положене у Франції.

Берлін, 23. вересня.

Німецкий генеральний штаб оголосив урядово, що англійські і французкі цісти про стан Німців є зовсім неправдиві. Положене німецьких армій у Франції є дуже корисне.

Армія під проводом німецького наслідника престола обляга французькі кріпости Туль і Верден.

На боєвій лінії, довгій 125 км., яка тягнеть ся від міста Пантіль аж до Вітрі-ле-Франкоа, битва триває дальше.

Армії баварского наслідника престола і генерала фон Герінген відперли напад Француів.

Близших відомостий не подасть ся з причин чисто стратегічних.

Німці приступають до офензиви.

Париж, 23 вересня.

Урядово проголошено, що Німці здержали свій відворот і розпочали битву здовж ріки Айсн. Французька армія заняла місто Амєн, яке Німці недавно тому опорожнили.

Побіда перехиляєть ся на сторону Німців.

Берлін, 23. вересня.

Нині оголошено слідуючий урядовий рапорт:

"Похід Французів і Англійців зовсім здержано. Здовж цілої боєвої лінії віднесли Німці великі успіхи, займаючи незвичайно корисні становища. Битва на цілій лінії триває дальше.

"Облога кріпости Верден довершена".

Париж - Лондон, 24 вересня.

На цілій боєвій лінії кипить полюдсько кріваний бій. Тисячі і десятки тисяч убитих. Рішаюча битва пічне ся за пару днів.

Вашингтон, 22. вересня.

Індийські війска висіли на французький беріг.

ВІЙНА З РОСІЄЮ.

В ГАЛИЧИНІ.

Побіда Москалів в Галичині — РОСИЙСЬКИЙ КОМУНІКАТ

Вашингтон, 22. вересня.

Російське посольство в Злучених Державах оголосило відомости, які надійшли з Петрограду. Російський посол заявив, що вони походять від головного генерального штабу.

"Битва коло Красника і Томашова покінчилась цілковитою побідою російського війска над Австрією і Німцями. Австрійці подали ся назад через ріку Сян. Російські війска віднесли рівнож великі успіхи на терені війни в Галичині між Равою руською а рікою Дністром. Страти Австрійців дуже великі. 200 офіцирів і 30.000 Австрійців взято до неволі. Крім сего забрано богато гармат і амуніції. Близших вістий про дальшу побіду нови що ще нема.

Австрийський комунікат.

Вашингтон, 22. вересня.

Австрійський посол Думба оголосив слідуючу телеграму з Відня:

"Нова битва розпочалась не далеко міста Львова. Москалі ширять неправдиві вісти про великі побіди над Австрійцями, щоби лише заохотити Французів до дальшої боротьби. Австрійці полонили попад 20.000 Москалів, які є уміщені в гарнізонах на Угорщині. Російські вісти про велику побіду коло Львова є зовсім безпідставні і ложні.

Місто Львів не було ніколи укріплене і Москалі заняли його без опору."

Австрийці приступають до офензиви.

Берлін, 21. вересня.

З Відня наспіла урядова відомість, що австрийські війска на захід від міста Львова приступили до офензиви (наводу). По девятидневій битві, в якій по російській стороні бере участь 500.000 армія з 2.000 гармат і 1.500 машинових ґверів, наступив цілковитий зворот в користь Австрийців.

В ПОЛЬСЬКІМ КОРОЛІВСТВІ.

Велика побіда під Томашовом.

Лондон, 20. вересня.

З Петрограду надійшла урядова вість про велику рішаючу побіду Москалів під Томашовом в Галичині. Москалі заняли сильно укріплене місто Томашів, беручи в полон 30.000 Австрийців і богато гармат. Австрійці утікають в найбільшім неладі на полудне в напрямі Ярослава.

Москалі оцінюють силу австрійської армії в російській Польщі на 1.000.000.

Петроград, 20. вересня.

Ціла сила австрійських війск, які беруть участь в битві на боєвій лінії Люблин - Томашів (в російській Польщі), складаєть ся зі 40 дивізій піхоти і 11 дивізій кінноти та числить около 1.000.000 людий і 2.500 гармат. З того близько 600.000 находить ся коло Замостя і Томашова. Праве крило армії в силі 200 батальонів находить ся в Галичині, а ліве крило коло міста Радом в Польськім Королівстві. Се послїдне складаєть ся з кільканайцяти дивізій австрійських і німецьких.

Москалі здобули Городок і йдуть на Перемишль.

Лондон, 24. вересня.

З Петрогроду наспіла півурядова вість, що Москалі перейшли на північи ріку Сян і зближають ся до Перемишля, який пебавом буде зі всіх сторін окружений. Незвичайно важна позиція, місто Городок, находить ся вже в посіданю Москалів. По здобутю Городка заняли російські війска місто Мостиска. 37 миль на захід від Львова. Мостиска є віддалені від Перемишля всего один день маршу.

Побіда Австрийців під Городком.

Манчестер, Масс., 15 вересня.

Австрійський посол Злучених Держав одержав з Відня слідуючу урядову телеграму:

"Битва на захід від Львова закінчилась побідою австрійської армії. Австрійські війска, які заняли були сильні становища на дорозі котра веде до Городка, і на полудне від неї, змусили Москалів по 5-дневній боротьбі до утечі. 10.000 Москалів взято в полон. Москалі стратили рівнож богато гармат і возів з амуніцією.

"Годі було використати цілковиту побіду, бо російська армія коло Рави руської одержала нову поміч і тому зайшла конечність частину австрійської армії призначити на скріплене становищ коло Рави руської."

Чому Німці вернули з під Парижа.

Шатр, Франція, 23. вересня.

Причини несподіваного відвороту німецької армії з під брам Парижа є моральні як і фізичні. Французи, цофаючи ся від самої границі Бельгії перед армією Німців, сконцентрували перед самими брамами Парижа розклад своєї армії так, що загрозили комунікаційну лінію правого німецького крила. Пруський генерал старав ся ударемнити сей майстерний маневр Французів зміняючи нагло фронт і стараючи ся роздвоїти союзну армію. Німецькі жовніри були умучені довгим маршом від Лієж і безперестанними битвами. Коли в додатку побачили, що не йдуть до Парижа, а оминають его, зрозуміли сейчас, що розбили ся пляни їх командантів. На домір того вже перестала правому крилу приходити провізія.

Німці робили пляни маршу вперед, а не плани відвороту. Коли німецькій армії прийшло ся пробивати свою дорогу назад, дух її був зломаний.

Ніш, 18 вересня.

Сербська армія йде в Босні постійно наперед. З Банату Сербія Австрійці виперли.

Беріть горожанські папери.
Коли як коли, але тепер кождий най краще пізнає вартість горожанства Канади, кожи тих, що его еще не приняли виганяють всюди з роботи. Тих, що тут лише короткий час жалуємо, але тих бкиів,що вже в Канаді по 5 до 10 років і не здобулись приняти горожаньства, не жалуємо і боронити не можемо. Хто не став еще горожанином Канади, а має до сего право, нехай сей час зголосить ся і присягне на папери.
Зголошуйтесь до
Theo. Stefanik
261 Fort St., Winnipeg, Man.